

Het gebouw aan de

Gen. De la Rey laan

Klaas Oosterom

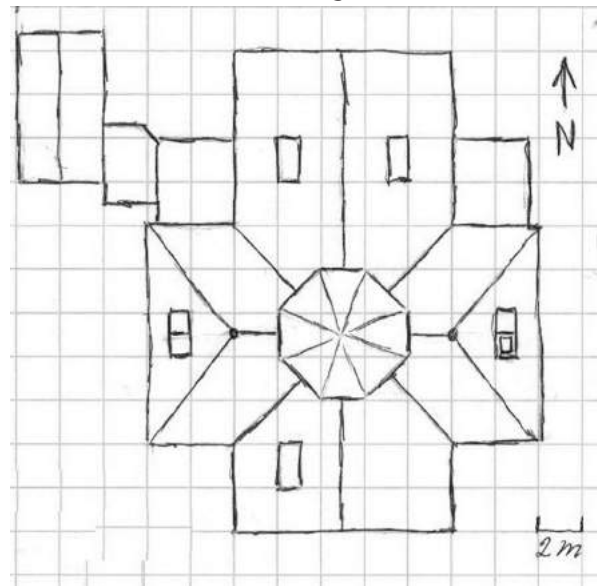
In 1914 kregen Naarden en Bussum een Openbare Leeszaal en Bibliotheek. Dit artikel gaat in op het gebouw, waarin nu een apotheek en een huisartsenpraktijk zijn gevestigd.

Honderd jaar geleden, op 21 april 1914, werd het gebouw officieel in gebruik genomen. Het was een van de eerste bibliotheken in Nederland die als bibliotheek zijn ontworpen en heeft onder andere om die reden de status van rijksmonument. Ook is het, zeker aan de buitenkant, een gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een heroriëntatie op traditionele bouwwijzen uit het begin van de 20e eeuw.

Opgericht in den Jare 1913

Het grondplan van de bibliotheek heeft de vorm van een kruis. Naar de openbare weg toe maakt het gebouw een gesloten indruk. De zuidvleugel, met de hoofdingang aan de straatkant, en de noordvleugel hebben een

Onder de lichtkoepel bevindt zich boven de gemetselde borstwering een horizontaal glas-in-lood lichtraam met florale en ruitmotieven. In de oksels aan de noordzijde zijn uitbouwen onder een plat dak. Vóór het gebouw was een pleintje. Aan de zijkanten waren met hekken afgeschermd tuintjes met gemetselde zuilen op de hoeken en er was een fietsenstalling.

Links op de foto de Openbare Leeszaal en Bibliotheek in 1915 (coll. HKB)

Bovenaanzicht Gen. de la Rey laan 12 en 12a (coll.HKB)

In de voorgevel is op de bovendorpel een gesneden, uitgeslagen boek tussen boekbanden geplaatst, met daarop geschilderd: OPGERICHT IN DEN JARE 1913. In natuurstenen ruitvormige omlijstingen zijn in de muur de wapens van Bussum en Naarden aangebracht.

In 1928 werd linksachter een gebouwtje bijgebouwd. Daarin was een jeugdbibliotheek ondergebracht, met een eigen ingang. Later is deze door een portaal verbonden met het hoofdgebouw. In de doorgang was in de schuine muur een glas-in-loodraam aangebracht met twee kinderen en de tekst 'Eer schept ge Water met een zeef, dan Wijsheid

zadeldak, de zijvleugels een schilddak. Aan de oost- en westzijde zijn dakkapellen aangebracht. Op de kruising is een achthoekige lichtkoepel met vensters onder een flauw hellend tentdak geplaatst.

zonder boeken'. In de jaren '30 was de voorgevel van het gebouw bedekt met klimop.

Tot stilte gemaand

De gang van zaken in die jaren wordt als volgt beschreven: als je binnenkwam zag je meteen een groot bord dat tot stilte maande. In de ruimte onder de grote lichtkoepel bevond zich een verhoging van waaruit het bibliotheekpersoneel zicht had op de krantenzaal, de grote leeszaal en de open boekerij.

Hier kon men zelf boeken uitzoeken. De kamer van de directrice lag op het noordoosten, naast de tijdschriftenzaal. Naast de kleine krantenzaal was de binderij. De kamer boven de ingang werd gebruikt om de tijdschriftenportefeuilles samen te stellen.

Verbouwd

In 1967 werd er stevig verbouwd: de leeszaal werd kleiner en de verhoogde uitleenplaats verdween. Het stilte-bord ging ook weg. De stoffig-statige ruimte veranderde in een licht en open interieur, waar hardop gepraat mocht worden. De tuin werd nog kleiner toen er achter het gebouw een noodgebouw voor de jeugdbibliotheek werd geplaatst. Het interieur werd verder verbouwd toen de bibliotheek in 1986 uit het gebouw vertrok. Er kwam een apotheek in. Die apotheek is er nog steeds en in de aanbouw is een huisartsenpost gevestigd. De huidige eigenaar van de apotheek heeft na het verwerven van het pand in 2000 plannen gehad om het oorspronkelijk interieur zoveel mogelijk weer in originele staat terug te brengen, maar heeft daar om diverse redenen van afgezien.

Cornelis Kruisweg, architect

Het gebouw is ontworpen door C.J. (Cornelis) Kruisweg (1868-1952) en Jacob van der Goot. Kruisweg tekende ook voor de verbouwing in 1928.

Voormalige openbare bibliotheek.

De achthoekige lichtkoepel op de kruising.

Foto: Hanneke Fokker, 14 maart 2011. (coll. HKB)

Bronnen:

Monumentbeschrijving van ir. R.G. Bosch van Drakestein M. Jensma-Marx: De OLB in de jaren '30.

Contactblad HKB, jrg 3, nr 1. okt. 1986.

Gooi- en Eemlander van 21 April 1914.

Afbeeldingen en diverse documenten:

Openbare Bibliotheek Naarden-Bussum en archief Historische Kring Bussum.

C.J. Kruisweg, architect BNA, was een bekende Bussumer en medeoprichter van de Vereniging Openbare Leeszaal en Bibliotheek Naarden-Bussum. Hij was wethouder en vrijmetselaar. Hij was in Bussum ook de architect van onder andere de NPB-kerk (Majellakapel), de Doopsgezinde Kerk, van het eerste Concordia uit 1897 (de laagbouw bestaat nog) en van vele villa's. Veel van zijn ontwerpen hebben nu de monumentstatus. Later ontwierp hij de ambtsketen van de burgemeester.